

ضربه به سر و عوارض آن:

گاهی ضربه به سر با عوارضی همراه است که شناخت این عوارض باعث میشود تا زمانی که از واژه ضربه مغزی مطلع شدیم ناخواسته وحشت زده نشویم.

بدترین عارضه خونریزی مغزی است. اگر بیماری به دنبال ضربه به سر دچار افت شدید هوشیاری شد چه بیمار هوشیاریش را مجدداً به دست آورد و یا در همان وضعیت ماند باید به این واقعه شک کرد.

علائمی مثل: تشنج، سردرد، فراموشی، استفراغ از نشانه های این عارضه اند.

عده ای از بیماران علیرغم اینکه در بررسی مغز با سی تی اسکن یافته ای ندارند اما دچار افت هوشیاری هستند.

کشیدگی اعصاب مغزی علت این یافته است. این بیماران ممکن است بدون عارضه ای بهبود یابند. عده ای از آنها دچار عوارض شدید شده و حتی به زندگی نباتی برسند. عده ای هم دچار تکان مغزی می شوند این گروه ممکن است اختلال در حافظه و یا هوشیاری را تجربه نمایند. اما علائم آنها خوب شده در صورتی که سی تی اسکن نرمال دارند.

تصور میشود که به دنبال ضربه به سر لحظه ای عملکرد مغز آنها متوقف می شود و دوباره برقرار می گردد.

تشنج از عوارض دیگر آن است.

عده ای از پزشکان برای کنترل آن مبادرت به تجویز دارو می نمایند. شکستگی جمجمه گاهی تنها عارضه ناشی از ضربه می باشد. زمان لازم برای جوش خوردن استخوان جمجمه بسته به سن از 3 ماه تا سه سال متغیر است.

عفونت: از عوارض دیگر است که می تواند زخم سر، استخوان زیرین زخم و حتی مغز را گرفتار کند. بیمارانی که با خونریزی از بینی، کبودی دور چشم ها، یا در پشت گوش ها مستعد به شکستگی قاعده جمجمه اند. برای رویت شکستگی از سی تی اسکن کمک می گیریم. این بیماران ممکن است دچار علائمی مثل تب، سفتی گردن و سردرد شوند که باید سریع به اورژانس منتقل شوند.

تورم قرمزی، خروج چرک از زخم، درد شدید در لمس از نشانه های عفونت زخم و یا استخوان زیرین زخم است.

عده ای از مصدومین با این که مدتی از ترخیص آنها می گذرد با این حال علائمی مانند تهوع، بی حوصلگی، اختلال در خواب و حافظه، پرخاشگری، افسردگی دارند.

معمولاً تا 90٪ بیماران در طی یکسال خوب می شوند. در هر صورت وجود این علائم نیاز به پیگیری سرپایی توسط متخصص جراحی مغز و اعصاب دارد. پس از ترخیص پزشکان علائمی برای

بیمار و جراحان توضیح می دهند که به نام علائم هشدار گفته می شوند.

این علائم دال بر احتمال بروز آسیبی در مغز بیمار است به محض برخورد با این علائم سریع بیمار را باید به اورژانس برگرداند.

علائم شامل: تشنج، استفراغ، خواب آلودگی (به صورتی که نتوان به راحتی بیمار را بیدار نمود). نقص در حرکت یا درک حس در بخشی از بدن، سردرد و یا سرگیجه، اختلال در تعادل و خروج مایع شفاف از بینی و گوش

خونریزی داخل مغزی خونریزی داخل مغزی بینی، خونریزی در داخل بافت مغز

اکثراً سردردهای شدید کاهش سطح هوشیاری و علائم فلج عصبی را ایجاد می کند.

علل آن: فشار خون بالا شایعترین علت است. البته می تواند بر اثر ضربه به سر، بدشکلی رگ ها، سوء مصرف آمفتامین یا کوکائین باشد یا اختلالات انعقادی یا مصرف داروهای ضد انعقاد (وارفارین) اتفاق می افتد.

خونریزی زیر عنکبوتیه بیمار شدیدترین سردرد را در زندگی تجربه می کند. این فضا به طور طبیعی با مایع مغزی نخاعی پر می شود.

این بیماری می تواند تمامی سنین را مبتلا کند. ولی بزرگسالان 50-25 ساله شایعتر است. بعد از سردرد به دنبالش از دست رفتن

هوشیاری داریم، خواب آلودگی، گیجی، تشنج، اغماء، سفتی گردن با درد در هنگام حرکت و استفراغ از علائم دیگر آن هستند.

تشخیص: سی تی اسکن، آزمایش مغزی - نخاعی - MRI

عواقب بیماری: مرگ و میر آمار بالایی دارد. تشخیص و درمان زود هنگام موثر است. در مواردی که فلج نسبی، ضعف، مشکلات گفتاری و بینایی باقی می ماند. ناحیه آسیب دیده مغز نمی تواند خوب شود. البته می توان با فیزیوتراپی، کاردرمانی، گفتار درمانی این مشکل را حل کرد. درمان با هدف پیشگیری از عوارض بسته به بستری شدن در بیمارستان است.

-جراحی برای توقف خونریزی و برداشتن لخته

-داروهایی که تورم و فشار مغز را کم می کنند و در صورت نیاز سایر علائم را کنترل می کنند.

آموزش: اگر سابقه فشار خون دارید به طور منظم فشار خون خود را کنترل و چک نمائید و در صورت داشتن هر کدام از آن علائم هشدار دهنده به پزشک مراجعه نمایند.

بعد از ترخیص: امکانات فیزیوتراپی، کاردرمانی، گفتار درمانی استفاده کنید.

اگر داروی هپارین یا وارفارین استفاده می کنید، باید به طور دوره ای به پزشک مراجعه کنید.

منبع:

اقتباس از کتاب داخلی-جراحی برونر سوردات مغز و اعصاب ۲۰۱۸

ضربه به سر و عوارض آن

عنوان	ضربه به سر و عوارض آن
تهیه کننده	معصومه اکبری سارویی
سمت	سرپرستار
تایید کننده	کمیته آموزش به بیمار
سال تهیه	زمستان 1401
ناظر کیفی	واحد آموزش
مسئول علمی بخش:	دکتر برزیده متخصص جراحی مغز و اعصاب